

XXXVIII CERTAMEN CICERONIANUM ARPINAS

Beszámoló

2018. május 10-én 13 lelkes diák és 3 kísérő tanár (Bánfay Ágota a Németh László Gimnáziumból, Kudari Enikő a Budai Ciszterci Szent Imre Gimnáziumból és Gilyén Máttyás a Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnáziumból) izgatottan szállt fel Ferihegyen a Rómába induló repülőgépre: a Nemzetközi Cicero Versenyre indultunk és a hozzá kapcsolódó római tanulmányi útra, amely a tavalyi Ábel Jenő Országos Latin Tanulmányi Verseny első húsz helyezettjeiből álló magyar csapatnak jutalomút volt. Hamar elhaladtunk a Balaton mellett és nemsokára már az Adria felett repültünk, s alig telt el másfél óra, Rómában is voltunk a Ciampino repülőtéren. Nagy nehezen sikerült buszt találnunk, amely a Frosinonebe menő vonathoz vitt minket. Frosinoneben már vártak bennünket az olasz szervezők, és külön buszokkal mentünk szállásunkra, Veroliba, ahol fenséges vacsora várt bennünket. A diákok egy régi kastélyban aludtak, míg a tanárok a hangulatos kisváros régi monostorában.

Másnap együtt utaztunk Arpinoba, Cicero szülővárosába („Haec est mea et huius fratris mei germana patria” *De legibus*), ahol a diákok a helyi középiskola tantermeiben 5 órán keresztül fordították (ki-ki a maga anyanyelvére) a neves szónok *Academica c.* művének egy részletét, amely diákjaink számára elég nehéznek bizonyult. Közben a tanárokat Arpinoban vezették körbe, majd némi szabadidő után az arpinói Cicero Kör adott fogadást tiszteletünkre: úgy tűnt, mindenki nagyon örül az érkezésünknek, erről tanuskodtak a városszerte olvasható falragaszok, mint például: *ESTOTE HOSPITES IN CICERONIS PATRIA*, vagy *Arpinum omnibus qui Certamini Ciceroniano intersunt salutem dicit*. Ebéd után a városka szépen helyreállított várába vittek minket, amelynek Ciceróról elnevezett tornyából csodaszép kilátás nyílt a vidékre. A diákokkal is itt találkoztunk, majd némi pihenés után visszatértünk Arpinoba, ahol a vacsora után bulit szerveztek a diákság részére (a magyar diákok inkább sétálni akartak a hangulatos városban).

A harmadik napon Veroliban vezettek körbe, megnéztük többek közt az itt talált római kalendáriumot, a *Fasti Verulanit*, fogadott minket a város polgármestere. Ebéd után Monte Cassinoba vittek a bencés apátságba: lenyűgöző volt az épület, különleges a légkör, és az apát úr ismét latinul szólt a verseny résztvevőikhez beleszöve beszédébe Cicero gondolatait is. A vacsorára ismét Arpinoba mentünk, megint sok lehetőség nyílt más nemzetből való diákokkal, tanárokkal beszélgetni a latin helyzetéről: nem egy helyen még ógörögöt is lehet tanulni egyes középiskolákban (pl. *liceo classico*), a luxemburgi diákok például 5 éven át tanulják a latint heti 5-4-4-3-3 órában! Irigylésre méltó, bár máshol is küzdeni kell a latin megmaradásáért...

A negyedik napon (vasárnap) délelőtt ismét megtelt Arpino kicsinyke főtere az ünnepélyes eredményhirdetésre: 13 országból 164 versenyző, a kísérő tanárok, a helyi és környékbeli méltóságok mind azért gyűltek össze, hogy megünnepeljük Európa legjobb latinos diákjait, és megéljük Európa sokat hangoztatott egységét. Díjat ugyan nem hoztunk haza (az első egy olasz fiú lett), de az ünnepek nagyon kedvesek voltak. Búcsút vettünk

Arpinótól, Rómába utaztunk külön buszokkal. Szállásunk a Villa Mater Redemptoris nevű magyar zarándokház volt: egyszerű, olcsó és közel a metróhoz (amely az egyetlen megbízható tömegközlekedési járműnek bizonyult). Este még sétáltunk egyet a Szent Péter téren és a Tiberis partján.

Hétfőn a Szent Péter bazilikával kezdtünk, majd irány a Colosseum, amelyről oly sok szó esik a latin órákon. Először csak kívülről jártuk körbe, mert óriási volt a sor, és inkább a Palatinusra kapaszkodtunk fel, innen néztünk le egyik oldalon a Circus Maximus romjaira, a másikon a Forum Romanumra, majd leereszkedve Titus diadalívéhez elkanyarodtunk a Colosseumhoz, ahová azonnal bejutottunk. A Forumon már késő délután sétáltunk végig, majd irány az Il Jesu, végül pedig a Pantheon. Egy kiadós vacsora és egy nagy fagyaltozás után még megnéztük a Piazza Navonát és a Piazza Del Popolót, amelyet katonákkal őriztek (mint minden forgalmas helyet a Városban).

Utolsó előtti napunkon a Lateráni bazilikával kezdtünk, majd kibusoztunk a Szent Callixtus katakombához, ahol magyar nyelvű idegenvezetést hallhattunk – magnóról. A katakomba nagyon érdekes volt. Visszafelé sajnos egy órát kellett várni a buszra, így nem sokkal pénztárzárás előtt (de ezért elég gyorsan) jutottunk be a Vatikáni Múzeumba, ahol számtalan híres alkotást megcsodálhattunk, pl. a Laokoón-csoportot, Augustus szobrát. Este még megnéztük a Spanyol lépcsőt, vacsora után pedig a Trevi-kutat.

Hazautazásunk délelőttjén még két órányi szabadidőnk volt, amit ki-ki arra szánt, amire akart (én pl. az ókori Róma hídjait néztem meg, többek között a Pons Fabriciust), aztán indultunk a reptérre.

Köszönjük ennek a csodálatos útnak a megszervezését Adamik Béla tanár úrnak és az olasz házigazdáknak, az anyagi támogatást az Emberi Erőforrások Minisztériumának és az Ókortudományi Társaságnak.

Gilyén Mátyás

a Budapesti Egyetemi Katolikus Gimnázium és Kollégium

matematika, latin és hittan szakos tanára

Budapest, 2018. május 30.